

Vereniging
aan het stuur
www.nationaalsportveldencongres.nl

'Een ondernemende club is beter dan een beherende gemeente'

Adviseur ziet veel potentie in sportverenigingen

Clubs zijn beter af als ze het onderhoud zelf uitvoeren dan als ze het overlaten aan de gemeente. Wanneer clubs ondernemend zijn, is dat de beste garantie voor geslaagde privatisering. Dit stelt René Komduur van adviesbureau Synarchis. Op het Nationaal Sportvelden Congres zal hij uitleggen wat de sleutel tot succes is.

Auteur: Santi Raats

René Komduur van Synarchis heeft de afgelopen twee jaar voor de gemeente Harderwijk het project Sportkracht begeleid. Het doel was het stimuleren van ondernemerschap bij sportverenigingen. 'Een ondernemende, vitale sportvereniging is een organisatorisch en financieel gezonde vereniging, ook op lange termijn', legt Komduur uit.

Bondgenoten

De gemeente Harderwijk heeft een jaar of twee geleden haar sportbeleid geactualiseerd. Het verenigingsbeleid is daar een onderdeel van: verenigingen krijgen meer eigen verantwoordelijkheid, maar staan er niet alleen voor. De gemeente is bereid hen bij deze verandering te helpen. Synarchis dient als adviseur zowel de gemeente als de clubs. Dat vindt Komduur niet

vreemd: 'Wat men zich vaak niet realiseert, is dat de gemeente en de clubs niet tegenover elkaar staan, maar bondgenoten zijn. Wanneer clubs ondernemender worden, worden ze gezonder. Gezonde verenigingen dragen het meest bij aan de maatschappelijke doelen van sport, waarbij zo veel mogelijk kinderen, volwassenen en senioren bewegen. Sportstimulering is een speerpunt van het gezondheidsbeleid van de gemeente.'

De ondernemende vereniging

Veel verenigingen hebben de grootste moeite om op eigen benen te staan. Ze zijn nauwelijks in staat om de boel draaiende te houden en zijn vooral bezig met het oplossen van dagelijkse problemen. Toch is het vaak makkelijker om op eigen benen te staan dan men zichzelf voorhoudt, vindt Komduur: 'Een ondernemende club is een club die zijn kansen grijpt. Men moet leren profiteren van kansen en bedreigingen zien te pareren. Zo wordt de door de gemeente opgelegde privatisering vaak als een bedreiging gezien. Maar privatisering is vaak niet meer dan overname van het onderhoud door de club. Organisatorisch is dit feitelijk goed te doen, in samenwerking met plaatselijke hoveniers of aannemers en vrijwilligers bij de club. Financieel is dit meestal ook goed mogelijk, aangezien de gemeente daarvoor doorgaans een bedrag ter beschikking stelt. De kansen zitten hem erin dat de club zelf zeggenschap krijgt over wat er gebeurt op zijn accommodatie en het onderhoud en de planning zelf in handen krijgt. Daarmee is de club onafhankelijk en kan het onderhoud beter worden afgestemd op wedstrijden en toernooien. De club kan nu zelf al zijn inkopen doen en samenwerking zoeken met andere verenigingen. Zo kan er veel geld bespaard worden op onderhoud door samen een hovenier of aannemer in te zetten. Maar de basis voor het kunnen grijpen van kansen is een organisatorisch en financieel gezonde vereniging. Dat betekent voldeende vrijwilligers om de accommodatie goed te beheren, de kantine goed te laten draaien, de jeugd te begeleiden en een goed bestuur in huis te hebben, en dat betekent een sluitende begroting, eigen vermogen of de opbouw daarvan, een vaste reservering voor onderhoud en noem maar op.'

Kleine clubs

Voor veel kleine verenigingen ligt dat wat genuanceerder. Niet alle verenigingen zullen een overheveling van onderhoud goed verdragen, zo geeft Komduur toe. 'Misschien moeten gemeenten er vaker over nadenken om verenigingen te laten fuseren wanneer er te veel kleine verenigingen zijn om overeind te houden, of wanneer zij noodlijdend zijn en hun hoofdbezigheid bestaat uit puinruimen en overleven. Dan kunnen gemeenten sportparken herschikken, waardoor ook efficiënter gebruikgemaakt kan worden van de beschikbare velden. Fusies kunnen zo tot een kwaliteitsimpuls leiden, ook door de aanleg van kunstgras. Maar kleine verenigingen kunnen

ook inzetten op ledenontwikkeling om gezond te worden. Wanneer zij tevergeefs jarenlang op de jeugd hebben gefocust, biedt het wellicht meer perspectief om zich te richten op senioren, aangezien de meeste gebieden in Nederland vergrijzen.'

Verhuur aan maatschappelijke groeperingen

Het valt Komduur op dat veel verenigingen er warmer bij zitten dan zij zelf in de gaten hebben. Hij doelt op de vaak prachtige of grote clubgebouwen die zij meestal in eigen beheer hebben. 'Binnen de leefgemeenschap zijn er genoeg groeperingen die ruimte nodig hebben. Daar kan een club geld mee verdienen. Gemeenten kunnen profiteren van de maatschappelijke potentie van clubgebouwen. Zij staan wel eens voor de beslissing om een dorpswoning te vervangen, terwijl zij een hoop geld besparen wanneer zij het dorpswoning bij de sportvereniging kunnen onderbrengen en het oude dorpswoning kunnen sluiten.'

Flexibele regels

Wanneer gemeenten en clubs hun werk aan de voorkant goed aanpakken, is het halve werk van onderhoudsoverdracht al gedaan, zo denkt Komduur. 'Natuurlijk kunnen zij nooit privatisering doorvoeren zonder voorbereiding, maar wanneer zij serieus met elkaar om tafel gaan en open kaart spelen, kan er alleen maar een constructieve samenwerking (lees: een win-win-situatie) uit voortkomen.' Komduur sprak eerder over 'bondgenoten' en ziet privatisering dan ook niet als een vorm van 'over de schutting gooien'. 'Wanneer de gemeente beheert, zijn er vaak tal van beperkingen op het gebied van regel- en wetgeving voor clubs. Maar wanneer privatisering wordt overwogen, denken gemeenten nooit echt negatief. Zij zijn bereid om flexibel mee te denken over kantinegebruik of accommodatieveranderingen. Beide partijen kunnen profiteren van privatisering.'

Clubs onderhouden beter

Opvallend genoeg is Komduur van mening dat verenigingen vaak beter kunnen onderhouden dan de gemeente. 'De gemeente ziet onderhoud meestal niet als kerntaak en huurt dan in. Voor het inhuren en het toezicht houden op de uitvoering is vaak een hele organisatie actief. Dit kost ambtenaren en dus geld. Waarom zou je dan geen budget overhevelen naar verenigingen? Lokale aannemers zijn als maatschappelijk verantwoord ondernemers graag bereid wat extra's te doen voor clubs. Dat heeft ook te maken met

goodwill. Zij onderhouden de velden netjes, of knappen klussen op voor beperkte kosten of in ruil voor shirtreclame of reclameborden langs het veld. Daarnaast maakt een gemeente algemene afspraken over onderhoud, maar een club kan specifiekere kwaliteitseisen stellen.'

Geheel afstoten

Onderhoud overhevelen naar een vereniging moet dus geen probleem zijn. Maar vaak krijgt een club eenmalig een zak geld naar aanleiding van een nulmeting en een laatste renovatieronde door de gemeente, en dan mag de club het zelf uitzoeken. 'Wanneer een gemeente niet goed over de toekomst nadenkt, organiseert zij de problemen van morgen.' Komduur verandert nu van toon en klinkt ineens een stuk minder positief. 'Gemeenten en clubs laten zich in dit soort situaties vaak verblinden door de korte termijn. Gemeenten denken zich er gemakkelijk vanaf te kunnen maken en clubs denken dat ze rijk zijn met hun zak geld. Een eenmalig budget van bijvoorbeeld 200.000 euro lijkt veel, maar soms kan een vereniging daar maar enkele jaren mee vooruit. Clubs en gemeenten moeten duidelijk uitspreken wat ze van elkaar verwachten en wat het financiële perspectief is na privatisering. Gemeenten moeten beseffen dat privatisering niet betekent dat je voor altijd en eeuwig je handen hebt afgetrokken van een sportaccommodatie. Als een accommodatie met sluiting wordt bedreigd, dan zal de gemeente altijd weer voor het blok worden gezet om over de brug te komen.'

Tijdelijke privatisering

Privatisering hoeft ook niet voor altijd te zijn; daarin hebben gemeente en club speelruimte. 'Wanneer de tijden beter worden, kunnen privatiseringsafspraken weer opnieuw worden overwogen. 'Wie dan leeft, wie dan zorgt' is bij sommige gemeenten, maar ook bij menig vereniging het motto. Als de partijen er op die manier in staan, kunnen zij een 'kortetermijnsituatie-deal' sluiten. Maar dat zou door de politiek ingegeven moeten zijn en op waarde moeten worden geschat door de clubs.' Kortom: gemeenten en clubs moeten vooraf héél goed nadenken voordat zij een privatiseringsplan uitvoeren, zich niet alleen laten leiden door een kortetermijnvisie en begrijpen dat ondernemende en vitale verenigingen de beste waarborg zijn voor een gezond sportklimaat.

Stuur dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-4172>